

Dünyanın inkişaf etmiş ölkələri
sırasında olan Azərbaycan son
illər ardıcıl olaraq çox nüfuzlu
beynəlxalq tədbirlərə, toplantılara
yüksek səviyyədə ev sahibliyi edir və
dövlət maraqlarına uyğun şəkildə hə-
yata keçirilən bu tədbirlər ölkəmizin
dünyadaki mövqeyini daha da gücləndirir. Siyasi sabitlik, dinamik so-
zial-iqtisadi inkişaf modelinə malik
olan Azərbaycan müasir dünyanın çə-
ğırışlarına cavab verən və daim nara-
hatçılıq yaradan məsələlərlə bağlı təd-
birlərin təşkil edilməsinə önəm verir.

Beynəlxalq tədbirlər mərkəzinə çevrilən Azerbaycan öz yüksək səviyyəli təşkilatçılığı və təcrübəsi ilə diqqəti çəkir. Beynəlxalq Münasibətlərin Təhlili Mərkəzi (BMTM) və Şanxay Beynəlxalq Araşdırımlar İnstitutunun (SIIS) birge təşkilatçılığı ilə paytaxtımızda keçirilən "İnkişaf və Tehlükəsizliyin Rezonansı: AQEM-in institusional transformasiyasında regional əməkdaşlıq və idarəetmə" mövzusundakı iki-günlük forum təşkil edilən beynəlxalq tədbirlərin davamıdır.

Forumun birinci gününde "İnkişaf vasıtesi ile təhlükəsizliyin təşviqi - Asiya təhlükəsizlik idarəciliyinə yeni yanaşmaların tedqiqi", "Yaşıl və rəqəmsal transformasiya dövründə təchizat zənciri üzrə əməkdaşlıq", "Avrasiya bağışlılarının gücləndirilmesi: Bir kemər, bir yol təşəbbüsü (BRI), Orta Dəhliz, Beynəlxalq Şimal-Cənub Nəqliyyat Dəhlizi (INSTC) və digər layihələr" mövzuları ətrafında müzakirələr aparılıb. Bu ilki toplantı xüsusi önem daşıyır, çünkü bu Azərbaycan sədrliyi ilə keçirilən ilk beynə mərkəzləri forumudur. "İlk dəfə olaraq Çindən kənarda keçirilən bu forumun məhz Azərbaycanda baş tutması məmənnunluq doğurur". Bu sözlər Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin "İnkişaf və təhlükəsizliyin rezonansı: AQEM-in institusional transformasiyasında regional əməkdaşlıq və idareetmə" adlı AQEM-in Beyin Mərkəzləri Forumunun 13-cü sessiyasının iştirakçılara müraciətində yer alıb.

**"BEYİN MƏRKƏZLƏRİ HƏM
MİLLİ, HƏM DƏ
BEYNƏLXALQ SƏVİYYƏDƏ
QƏRARLARIN DAHA
SƏMƏRƏLİ VƏ DÜZGÜN
QƏBULUNA ÖZ
TÖHFƏLƏRİNİ VERİRLƏR"**

Bu gün Asiya elm və texnologiya sahəsin-de yüksələn nüfuzu ilə qlobal inkişafın mühüm mərkəzine çevirilir. Dövlətlərin artan qarşılıqlı asılılığı fonunda AQEM-in dəyeri bir daha aydın görünür. Bu platforma Asiya ölkələrinin strateji baxışlarını bölüşməsi üçün vacib platformadır. Asyanın dünya səhnesində yüksələn təsiri AQEM-in əhəmiyyətini daha da artırır. Regional sabitlik isə həlledici rol oynaya-cq. "Müsəir dünyada beyin mərkəzlərinin dövlətlərin və cəmiyyətlərin inkişafında rolü ol-duqca böyükdür. Onların müxtəlif sahələrdə apardığı araşdırımlar qlobal çağırışların - təhlükəsizlik, iqtisadiyyat, texnologiya və ekoloji problemlərin həlli üçün mühüm zəmin yara-dır", - deyə dövlətimizin başçısı bildirib. Azərbaycan Prezidenti qeyd edib ki, beyin mərkəzləri hem milli, hem de beynəlxalq səviyyədə qərarların daha səmərəli və düzgün qəbuluna öz töhfələrini verirlər. Bu baxımdan AQEM ölkələrinin beyin mərkəzlərinin eməkdaşlığı ölkələr və xalqlar arasında qarşılıqlı anlayışın güclənməsi və regional integrasiyanın dərinləşməsi üçün elverişli perspektivlər açır.

Bu gün Azərbaycanın bir çox dünya ölkələri ilə yanşı, Çinlə də əlaqələri uğurlu inkişaf yolundadır. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Çin Xalq Respublikasının Sədri Si Cinpinin dəveti ilə bu günlərdə Çinə işgūzar səfəri əlaqələrin yüksək seviyyədə olduğunu göstəricisidir. Çin ve Azərbaycan arasında əlaqələrin bütün sahələrdə daha da genişlənməsi üçün böyük potensial mövcuddur. "Bu il erzində Çinə həyata keçirilmiş səmərəli dövlət və işgūzar səfərlərim, bir çox sənədlərin, xüsusilə də strateji tərəfdəşliq barede iki sənədin imzalanması, qarşılıqlı viza rejiminin legvi Azərbaycan ilə Çin arasında six tərəfdəşliq və dostluq münasibətlərinin bariz nümunələridir", - deyə dövlətimizin başçısı bil-

Azərbaycanın sədrliyi ilə ilk Beyin Mərkəzləri Forumu

Prezident İlham Əliyev: "Müasir dünyada beyin mərkəzlərinin dövlətlərin və cəmiyyətlərin inkişafında rolü olduqca böyükdür"

diril

Azərbaycanın tranzit daşımaları sahəsinin də potensialını reallaşdırmaq baxımından Çinin "Bir kəmər, bir yol" təşəbbüsü ölkəmiz üçün mühüm önem daşıyır. Azərbaycan bu laiyəni dəstəkləyən ilk ölkələrdən oldu. "Bir kəmər, bir yol" strategiyasının həyata keçirilməsiində Azərbaycan logistika mərkəzi, qovşad ve körpü rolunu oynayır.

**"COP29-UN UĞURLU
NƏTİCƏLƏRİ "BAKİ
SİÇRAYIŞI" KİMİ
TARİXƏ DÜŞMÜŞDÜR"**

Müasir dövrümüzdə AQEM yeni inkişaf yoluna qədəm qoyub. Bu il diqqətin etraf mühüm məsələlərinə yönəldilməsi böyük əhəmiyyət kəsb edib. Azərbaycanın COP29-a ev sahibliyi regional iqlim diplomatiyasını yeni səviyyəyə yə yüksəldib. Bu sahə gələcəkdə AQEM-irin əsas sütunlarından biri olacaq. Üzv dövlətlərin əməkdaşlıq və dialoqa maraq göstərməsi isə müzakirələrin davam etdirilməsi üçün güclü zəmin yaradıb. Bütün bu proseslər AQEM-irin yeni inkişaf yoluna qədəm qoyduğunu göstərir. Teşkilatın daha strukturlaşdırılmış və çoxoluklu çərçivəyə doğru irəlilədiyi bir dövrde Beyin Mərkəzləri Forumu öz araşdırmaçıları, strateji baxışları və siyasi təhlilləri ilə bu transformasiyanı dəstəkləmək niyyətindədir.

Bu gün Asiya həm iqtisadi potensialı, həm də qlobal proseslərə təsiri baxımından dünyada nın güc mərkəzlərindən birinə sürətlə çevrilmişkədir.

Dünyanın en büyük ve mühüm dövlətlərə rasi tədbirlərindən olan BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasına (COP29) yüksək səviyyədə ölkəmizin ev sahibliyi etməsi növbəti uğurumuzdur. Bu, dövlətimizin Qoşulmama Hərəkatına sədrliyi və Təhlükəsizlik Şurasına üzvlüyüünden sonra xarici siyasetinir. En böyük uğuru kimi səciyyələnilir. Beynəlxalq tədbirlər yüksək səviyyədə ev sahibliyi etmək təcrübəsindən qaynaqlanaraq Azərbaycan COP29-un təşkili baxımından üzərine düşən vəzifəni layiqincə yetirir. Planətimizi naraha edən iqlim dəyişikliyi ilə bağlı məsələlər məhz Bakıda müzakirə olunaraq həll yolları axtarırlı. Azərbaycanda COP29-n yüksək səviyyədə keçirilməsi onun yüksək təşkilatlılıq qabiliyyətini, qonaqpərvərliyini və peşəkarlığını təqdidi edir. Azərbaycan Prezidentini müraciətində bildirdiyi kimi, 2019-2023-cü illərdə Qoşulma ma Hərəkatında uğurlu sədrliyi dövründə Azərbaycan Qlobal Cənub ölkələrinin üzləşdiyi ədalətsizliyə qarşı çıxış etmiş, Hərəkatın beynəlxalq müstəvidə mövqelərinin gücləndir

ılməsi istiqamətində çalışmışdır: "Təqdirəla-
yıq haldır ki, Qlobal Cənub QHT platforması
nın təsis konfransı bu il məhz Bakıda baş tut-
muşdur. Eyni zamanda COP29-un sədri qis-
mində Qlobal Cənub ölkələrinin iqlim gündəli-
yi ilə bağlı baxışlarının təşviqi, ən az inkişaf et-
miş ölkəlerin, xüsusilə də kiçik ada dövlətlərinin
əhəmiyyətli ehtiyaclarının təmin edilməsi prioritetləri-
miz arasında yer almışdır. Ötən ilin noyabr
ayında Bakıda keçirilmiş COP29-un uğurlu
nəticələri "Bakı sıçrayışı" kimi tarixə düşmüş-
dür. Qlobal Cənubun tarixən üzləşdiyi ədalet-
sizliklərdən biri de Asiya və Afrika xalqlarının
taleyinde agrılı izlər buraxmış müstəmləkəcili-
siyaseti olmuşdur. Azərbaycan müasir dövrde
müstəmləkəciliyin utancverici mirasının arası-
dan qaldırılması və neokolonializm təzahürə-
rinin ifşa olunması sahəsində yeni bir mərhə-
lənin başlanğıcını qoymuşdur. Biz bu vacib
məsələ ilə əlaqədar beynəlxalq həmreyliyin
səfərber edilməsi yolunda səylərimizi bundan
sonra da qətiyyətlə davam etdirəcəyik".

**”QLOBAL CƏNUB
ÖLKƏLƏRİ YENİ ƏDALƏTLİ
DÜNYA NİZAMININ
FORMALAŞDIRILMASINDA
YAXINDAN İŞTIRAK ETMƏL
VƏ BU İŞƏ ÖZ
TÖHFƏLƏRİNİ
VERMƏLİ İNDİRİ ƏR”**

Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatına seddiyi zamanı 80-dən artıq ölkəyə, o cümlədən 2019-ci ildən etibarən qlobal sehiyyə böhranı dövründə Azərbaycan özü de pandemiya ilə mübarizədə olmasına, Vətən müharibəsi aparmasına baxmaya raq, ehtiyacı olan digər dövlətlərə yardım etmədi. Belə ki, Azərbaycan eksəriyyəti Qoşulma Hərəkatının üzvləri olmaqla, 80-dən çox ölkəyə koronavirusla bağlı maliyyə və humanitari yardım göstərib. Bu, həm de Azərbaycanın keçidiyi inkişaf yolunun, əldə etdiyi iqtisadi nailiyyətlərin göstəricisidir. Vaxtı ilə maliyyə yardımını alan Azərbaycan artıq fəal donor ölkə yəçəvrilib. 2019-cu ildə keçirilən Bakı sammitində Azərbaycan Prezidenti ən az inkişaf etmiş, dənizə çıxışı olmayan kiçik ada ölkələrinin üzləşdiyi təhdidlərə xüsusi diqqətin ayrılmalı olduğunu da diqqətə çekmişdir. Azərbaycan inkişaf edən kiçik ada dövlətləri və Afrikadakı ölkələrinin pandemiyanın sonra daha yaxşı bərpası üçün Qlobal Çağırışlar elan etdi. Bütün bunlar bir daha göstərir ki, ölkəmiz kiçik ada dövlətlərinə birmənali dəstəyini ardıcıl olaraq nümayiş etdirir.

**"ZƏNGƏZUR DƏHLİZİ
YAXIN GƏLƏCƏKDƏ
QİTƏLƏRİ BİRLƏŞDİRƏN
MÜHÜM NƏQLİYYAT
BAĞLANTISI ROLUNU
OYNAYACAQDIR"**

Azərbaycanın dövlət və cəmiyyət həyatının bütün sahələrini əhatə edən genişməqyaslı islahatlar, tərəqqi və quruculuq prosesləri uğurla davam edir. Müstəqil dövlətimiz Zəfer tarixi ilə güclü və qüdretli olduğunu bütün dünyaya nümayiş etdirdi. Azərbaycan dövləti bu gün öz tarixinin böyük tərəqqi ilə xarakterizə olunan dövrünü yaşayır. 44 günlük Vətən müharibəsində qazanılmış parlaq Qəlebə sayəsində Azərbaycan regionda yeni reallıqlar yaradıb. "Ölkemizin suverenliyini və ərazi bütövlüyünü bərpa etməsindən sonra regionda təşviq etdiyimiz sülh gündəliyi xarici siyasetimiz üçün yeni üfüqlər açır və onun daha qlobal xarakter daşımışı baxımından mühüm amil rolunu oynayır", - deyən Prezident qeyd edib ki, keçən ay Azərbaycanla Ermənistən arasında sülh sazişinin paraflanması həm bölge, həm də daha geniş coğrafiya üçün əlverişli imkanlar yaradır: "Şərq-Qərb və Şimal-Cənub dehlizləri üzərində yerləşən Azərbaycan Avrasiyada ən mühüm nəqliyyat-logistika qovşaqlarından birinə çevrilir. Eyni zamanda, şübhə etmərim ki, Orta Dehlizin bir istiqaməti kimi Zəngəzur dəhlizi yaxın gələcəkdə qitələri birləşdirən mühüm nəqliyyat bağlantısı rolunu oynayacaqdır. İnanıram ki, bütün bu kommunikasiya xətləri AQEM üzvləri arasında da əməkdaşlığın inkişafına töhfə verəcək".

Ölkəmizdə regional və qlobal əhəmiyyətli mötəbər tədbirlərin təşkilinin artıq ənənə halini aldığına diqqətə çəkən Azərbaycan Prezidenti ölkəmizin cari ilin iyul ayında Xankəndidə İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv dövlətlərin başçılarının Zirvə Görüşünü təşkil etdiyini, oktyabr ayında isə Türk Dövlətləri Təşkilatının Zirvə Görüşüne ev sahibliyi etməyə hazırlaşdığını bildirib: "Eyni zamanda 2026-cı ilde BMT-nin Ümumdünya Şəhərsalma Forumunun 13-cü sessiyasının və İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının Zirvə toplantısının Azərbaycanda keçirilməsi ölkəmizin beynəlxalq əhəmiyyətli tədbirlərin təşkil olunduğu etibarlı qlobal məkana çevrildiyinin növbəti əyani göstəricisi"dir.

Gələn ilin payızında isə Azərbaycanın sədrliliyti altında AQEM Zirvə toplantısının da keçirilmesi planlaşdırılır: "Asiya qitesinin 90%-ni ehəte edən və 28 üzv dövləti bir araya getirən AQEM regionda etimadın gücləndirilməsi və ölkəlerarası əməkdaşlığın inkişafı baxımından çox əhəmiyyətli bir təsisatdır. Azərbaycan AQEM-də 2024-2026-ci illər üzrə sədrliliyinə böyük məsuliyyətlə yanaşır. Sədrliyimizin fəaliyyəti "Daha güclü AQEM, Asiyada bağantwortlar, rəqəmsallaşma və dayanıqlı artım" mövzusu üzərində qurulur, - deyən dövlətimizin başçısı qeyd edib ki, biz sədrliyimiz dövründə AQEM-in təşkilatı baxımdan gücləndirilməsi, onun beynəlxalq təşkilat kimi təsisatlanması, yeni sahələrdə əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi və təsisatın beynəlxalq münasibətlər sisteminde öz yerini möhkəmləndirməsini prioritet olaraq müəyyənənləşdirmişik: "Əminəm ki, nüfuzlu beyin mərkəzlerinin iştirakı ilə keçirilən hazırkı Forum Azərbaycan sədrliliyinin prioritətləri də daxil olmaqla AQEM-in gündəliyində duran qlobal əhəmiyyətli məsələlərin müzakirəsinə dəverli töhfə verəcəkdir".

Zümrüd BAYRAMOVA